

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1959

Ἵπερβᾶσα ἤδη τὴν πρώτην ὀκταετίαν τῆς λειτουργίας της ἡ ἡμετέρα Ἑταιρία καὶ παγιωθεῖσα κατὰ τε τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸ κῦρος δὲν παρουσιάζει πλέον, ὡς εἶναι φυσικόν, τὴν ἐντυπωσιακὴν δρᾶσιν τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς δημιουργίας της, κατὰ τὰ ὅποια τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ τεθοῦν καὶ νὰ λυθοῦν ἐξ ἀρχῆς. Τώρα ἡ ἐν αὐτῇ κίνησις προσέλαβεν ρυθμὸν ὁμαλόν, ὁ παλμός της, οὕτως εἰπεῖν, ἔγινε κανονικὸς—καὶ δι' αὐτὸ ἀνεπαίσθητος. Οὕτω, γενικῶς, ἐπισκοπούμενοι τὸ παρελθὸν ἔτος, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τοῦτο, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ τίποτε τὸ ἔκτατον, ὑπῆρξε παρὰ ταῦτα γόνιμον καὶ δύνανται, νομίζομεν, νὰ ταχθῇ παρὰ τὰ προηγηθέντα ἂν ὄχι μετ' ἐπαίνου, τουλάχιστον χωρὶς ἐπίμεμφιν. Τοιοῦτο, πιστεύομεν, συνάγεται συμπέρασμα ἐκ τῶν κατωτέρω, κατὰ τομεῖς, ἐκτεθησομένων.

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ οἰκονομικοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους—τὴν περὶ τοῦ ὁποίου εἰδικὴν ἐκθεσιν θὰ ἀκούσετε μετ' ὀλίγον—τὸ ὅποιον ὑποδηλοῖ τὴν περίσκεψιν τῆς διαχειρίσεως καὶ τὴν κανονικότητα τῆς λειτουργίας τοῦ οἰκονομικοῦ τομέως, εἶναι ἡ πραγματοποίησις ἐπὶ τὰ πλείω μὲν τῶν προϋπολογισθέντων ἐσόδων, ἐπὶ τὰ ἐλάσσω δὲ τῶν ἐξόδων. Οὕτω ἔναντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων 290.741,95 δραχ. ἐπραγματοποιήθησαν 305.617,45, ἔναντι δὲ ἐξόδων 265.000 ἐπραγματοποιήθησαν 259.268,55, προκύψαντος περισσεύματος ἐκ δραχ. 46.348,90. Διὰ τὴν ὀρθὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀποτελέσματος τούτου πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι ἀντεμετωπίσθη ἔκτακτος δαπάνη ἐκ δραχ. 88.979 διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ καλύπτοντος ἐν μέρει τὴν πρόσοψιν τοῦ ἀνακαινιζομένου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου καταστήματος Βλαχάκη.

Ἰδιαιτέραν σοβαρότητα ἐνέχει ἐπίσης, ὡς χαρακτηριστικὸν τοῦ οἰκονομικοῦ ἀπολογισμοῦ, ἡ συμβολὴ τοῦ τε Δημοσίου καὶ τῶν Νομικῶν Προσώπων καὶ Ὄργανισμῶν. Χάρις, κυρίως, εἰς αὐτὴν ἡ Ἑταιρία ἡμῶν κατώρθωσε νὰ ἰσορροπήσῃ τὸν προϋπολογισμὸν της. Διὸ καὶ πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἐν τῷ παρόντι νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς συμβαλόντας, ἰδίᾳ δὲ τὸν Ἵφυπουργὸν Οἰκισμοῦ κ. Ἑμμ. Κεφαλογιάννην, τὸν Ἀκαδημαϊκὸν κ. Ἀναστάσιον Ὀρλάνδον, τὸν Ἐφορον Ἀρχαιοτήτων κ. Νικ. Πλάτωνα, τὴν Διεύθυνσιν Κρατικῶν Λαχείων, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν Φιλανθρωπικῶν Ἰδρυμάτων Ἀνδρέου καὶ Μαρίας Καλοκαιρινοῦ καὶ τὸν ἐταῖρον κ. Στυλιανὸν Φιοράκη, πρωτοβουλία καὶ εἰσηγήσει τοῦ ὁποίου παρεχωρήθη πρὸς τὴν Ἑταιρίαν τὸ ἀποθεματικὸν τοῦ διαλυθέντος Συλλόγου Ἀντιφυματικοῦ Ἀγῶνος Ἡρακλείου. Ἐν ὄψει τῆς γονίμου ταύτης προθυμίας τῶν τε Ἀρχῶν καὶ Ὄργανισμῶν δὲν πρέπει νὰ ἴδωμεν μὲ ἀπαισιοδοξίαν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀρχομένου ἔτους, καθ' ὃν προβλέπεται περισσεύμα ἐλάχιστον—1.848,90 δραχ.—, διότι τὸ σκέλος τῶν ἐσόδων συνετάχθη, ὅπως συνήθως, μὲ ἄκραν συντηρητικότητα, χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ ὑπάρχουσαι, βάσιμοι κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐλπίδες περὶ ἐκτάκτων εἰσφορῶν.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ

Τοῦτο ἐλειτουργήσε κανονικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἐφορείας καὶ τὴν

διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ, μὲ τὸ αὐτὸ ὡς καὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος προσωπικόν. Ἡ ἐπιμελήτρια κ. Πλάτωνος πρὸς τῇ τρεχούσῃ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς ἠσχολήθη μὲ τὴν εὑρετηρίασιν τοῦ ἔργου τοῦ G. Gerola, Monumenti Veneti nell' Isola di Creta, καὶ μὲ τὴν ταξινόμησιν τοῦ παρὰ τῇ Ἱ. Μητροπόλει Κρήτης Ἀρχείου τῆς Δημογεροντίας Ἡρακλείου. Ἡ ἐν τῷ Μουσείῳ κίνησις ἐπισκεπτῶν καὶ γενικῶς τὰ ἐκ τούτου ἔσοδα ὑπῆρξαν περιορισμένα, μόλις καλύπτοντα τὸ 1/5 τῶν δαπανῶν λειτουργίας καὶ συντηρήσεως αὐτοῦ. Οὕτω κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ λήξαντος ἔτους ἐσημειώθησαν 3.576 ἐπισκέπται (ἐναντι 3.670 τοῦ προηγούμενου ἔτους), ἐξ ὧν 1.440 ξένοι. Τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων τοῦ Μουσείου ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 14.634,50 (ἐναντι 16.229,50 τοῦ π.ἔ.), ἐξ ὧν 12.840 ἐξ εἰσιτηρίων, 1.342 ἐξ ἐντύπων καὶ 452,50 ἐκ τοῦ Πρατηρίου δειγμάτων λαϊκῆς τέχνης.

Ὡς πρὸς τὸν πλουτισμὸν τῶν Συλλογῶν, τῆς Βιβλιοθήκης, τοῦ Ἀρχείου ἱστορικῶν ἐγγράφων καὶ τῆς Αἰθούσης Καζαντζάκη πρέπει νὰ λεχθῇ γενικῶς, ὅτι, καίτοι φαίνεται πενιχρὸς κατὰ τὴν ποσότητα, δὲν φαίνεται καὶ κατὰ ποιότητα εὐκαταφρόνητος, ὡς θὰ διαπιστώσετε ἐκ τῶν κάτωθι ἀναλυτικώτερον ἐκτιθεμένων.

Α'. ΣΥΛΛΟΓΑΙ. Κατεχωρήθησαν 57 νέα ἀντικείμενα ἐξ ἀγορᾶς, δωρεῶν καὶ παρακαταθήκης εἰς τὸν Γενικὸν Κατάλογον ὑπ' αὐξοῦντα ἀριθμὸν 1655 — 1711, ἐξ ὧν 31 (ἀραβικά καὶ μεσαιωνικά νομίσματα, ἀνάγλυφα, ἐπιγραφαὶ καὶ φορηταὶ εἰκόνες) τῆς Βυζαντινῆς—Μεσαιωνικῆς Συλλογῆς, 5 τοῦ Ἱστορικοῦ Τμήματος καὶ 19 τῆς Λαογραφικῆς Συλλογῆς. Ἰδιαιτέρως σημειωτέα ἢ δωρεὰ ὑπὸ τῆς Οἰκογενείας τοῦ Πρίγκηπος Γεωργίου τοῦ γραφείου καὶ τῆς ἑδρας, τὰ ὅποια ἐχρησιμοποιοῦν ὁ Πρίγκηψ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Κρήτῃ ἀρμοστείας του. Δωρεὰς ἐπίσης προσήνεγκον οἱ κ. Ἀ. Γ. Καλοκαιρινός, Ζαχ. καὶ Ἐμμ. Μουρτζίδης, Στυλ. Πλατάκης καὶ Γ. Πικράκης.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. Ἀπεκτήθησαν 58 τόμοι (αὐξων ἀριθμὸς Καταλόγου 629—686). Ἐκ τούτων 12 ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀ. Γ. Καλοκαιρινοῦ, 11 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας, 7 ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, 5 ὑπὸ τοῦ Μ. Μανούσακα, 3 ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀμάντου, ἀνὰ δύο ὑπὸ τῶν Ἐμμ. Πετράκη, Γ. Σπυριδάκη καὶ Ν. Παπαμιχαλάκη, καὶ ἀνὰ 1 ὑπὸ τῆς Πριγκηπίσσης Μαρίας καὶ τῶν Κ. Τσοῦρκα, Μ. Μαμουνάκη, Ι. Καραταράκη, Γ. Δερμιτζάκη, Ν. Κοντοσοπούλου, Κ. Καλοκύρη, Θ. Καρούσου καὶ Ν. Τσιριντάνη.

Γ'. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΑΡΧΕΙΟΝ. Ἀπεκτήθησαν 93 ἐν ὄλῳ χειρόγραφα καὶ φωτογραφία. Ἰδιαιτέρως σημειωτέα ἢ δωρεὰ ὑπὸ τῆς κ. Ρένας Τζανακάκη τοῦ Ἀρχείου τοῦ Κωνσταντίνου Τζανακάκη ὡς ὑπασπιστοῦ τοῦ Τάγματος Ἐπιλέκτων Κρητῶν κατὰ τὴν τελευταίαν Κρητικὴν Ἐπανάστασιν. Δωρεὰς ἐπίσης προσήνεγκον οἱ: Κατίνα Τσατσαρωνάκη, Στέργιος Σπανάκης, Π. Βουρδουμπάκης, Ν. Παπαμιχαλάκης καὶ Π. Δρόσος.

Δ'. ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ. Ἡ αἴθουσα αὕτη, ἡ ὁποία ἐνεκαινιάσθη τὸ 1958 καὶ προσελκύει ἔκτοτε ἰδιαιτέρως τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ Μουσείου, πολὺ βεβαίως ἀπέχει ἀκόμη ἀπὸ τοῦ νὰ πληροῖ τὴν βούλησιν τοῦ Καζαντζάκη, ὡς αὕτη διετυπώθη εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὴν Ἑταιρίαν καὶ τὴν Διαθήκην του, ἐφ' ὅσον τὸ γραφεῖόν του τῆς Ἀντίμπ παραμένει κατὰ χώραν, τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων τοῦ ἀειμνήστου συγγραφέως παρεχομένων οἴοντι κατὰ δόσεις. Σημειοῦμεν ἐν τούτοις τὰ νέα ἀποκτήματα τῆς αἰθούσης, προελθόντα ἅπαντα ἐκ τῶν κάτωθι δωρεῶν: Ὑπὸ τῆς κ. Ἐλένης Καζαντζάκη τὸ χειρόγραφον τοῦ μυθιστορήματος «Ὁ Χριστὸς ξανασταυρώνεται» (δευτέρα γραφή), διάφορα ἀναμνηστικὰ ἀντικείμενα ἐν οἷς ὁ

συλλογγράφος, αί πίπαι, ὁ χαρτοκόπτης καὶ ἡ σφραγίς τοῦ Καζαντζάκη, καὶ 5 νέαι ἐκδόσεις ἔργων τοῦ συγγραφέως εἰς ξένας γλώσσας, ἐν αἷς καὶ ἡ ἀμερικανικὴ τῆς «Ὀδύσειας». Ὑπὸ τῆς κ. Ἀγνῆς Ρουσοπούλου ἐντυπος προκήρυξις καὶ δακτυλογραφημένα πρακτικὰ τῆς Ὁμάδος Σοσιαλιστῶν, ἰδρυθείσης τὸ 1945, μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ν. Καζαντζάκη, Ἀγγ. Σικελιανοῦ, Ι. Σοφianoπούλου κ. ἄ. Ὑπὸ δὲ τῆς ἐβραίας ποιητρίαι Rachel Minc τρία δελτάρια καὶ μία φωτοτυπία ἐπιστολῆς τοῦ Καζαντζάκη πρὸς αὐτήν.

III. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Εἰς τὸν τομέα τοῦτον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Δ. Σ. ἐστράφη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς περὶ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ὁποίας μὲ εὐλογὸν ἀνυπομονησίαν περιμένει ἡ πόλις. Χάρις δὲ εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν πίστωσιν τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ προσωπικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων κ. Νικ. Πλάτωνος ἐγένοντο αἱ ἐργασίαι τῆς Γ' φάσεως, ἧτοι τὰ ἐσωτερικὰ καὶ μέρος τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιχρισμάτων, ἡ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν στρώσις τοῦ θαπέδου, ἡ κατασκευὴ μεγάλου τριλόβου παραθύρου εἰς τὸν νότιον τοῖχον, ἡ ἠλεκτρολογικὴ ἐγκατάστασις, ἡ λάξευσις τῶν τοξοστοιχιῶν, ἡ βαφή τῆς ὀροφῆς καὶ τῶν ὑελοστασίων, ἡ τοποθέτησις τῶν ὑελοπινάκων καὶ ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀποχετευτικοῦ ἀγωγοῦ. Σημαντικὸν ἐν προκειμένῳ ἐπίτευγμα εἶναι ἡ ἀγορὰ τοῦ καταστήματος Βλαχάκη, ἀποκτωμένης οὕτω τῆς εὐχερείαις τῆς ἀμέσου ἀποκαταστάσεως τῆς προσόψεως τοῦ ναοῦ κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος. Γενικῶς δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως ὑπολείπεται δαπάνη 150—180.000 δραχμῶν ἐναντι τῆς ὁποίας εἰς τὸν προϋπολογισμὸν μας ἀνεγράφησαν μόνον 70.000 δρχ. Τοῦτο ὁμῶς δὲν σημαίνει ὅτι ἀποβαίνει ἀπίθανος ἡ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἀποπεράτωσις, καθ' ὅσον ὑπάρχει ἡ βέβαιος ἐλπίς ὅτι θὰ συνεχισθῆ ἡ παρὰ τῆς Ὑπηρεσίας Ἀναστηλώσεως παρεχομένη πρὸς τοῦτο πίστωσις. Μὲ βέβαιον τὴν ἐλπίδα ταύτην ὑπολογίζομεν ὅχι μόνον τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως (δι' ἣν ἐλήφθη πρόνοια, τοῦ Δήμου Ἡρακλείου ἀποδεχθέντος παράτασιν τῆς σχετικῆς συμβατικῆς προθεσμίας μέχρι 31.12.1960), ἀλλ' ἐν τινι μέτρῳ καὶ τὴν ἐπίπλωσιν τῆς οὕτω δημιουργουμένης αἰθούσης κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος.

IV. ΔΙΑΦΟΡΑ

Α'. Δὲν εἶναι, νομίζομεν, πρόωρον νὰ ἀναγγείλωμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι τὸ Δ. Σ. εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις τοῦ ἀποφάσισε τὴν ὀργάνωσιν Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου ἐν τῇ πόλει μας ἐν τῷ πλασιῷ γενικωτέρου παγκρητίου ἑορτασμοῦ τῆς χιλιεστῆς ἐπετείου τῆς ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης κατὰ τὸ 961. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἀπαιτεῖ, βεβαίως, μόχθον καὶ δαπάνην, δι' ἃ πρέπει συντόμως νὰ μεριμνήσῃ τὸ νέον Συμβούλιον.

Β'. Τὸ ἐκ 2.000 δρχ. Ξανθοῦδίδειον Λαογραφικὸν Βραβεῖον, τὸ εἰς μνήμην τῶν Στεφάνου καὶ Ἀνδροκλέους Ξανθοῦδίδου ἀθλοθετηθὲν ὑπὸ τῆς κ. Χρυσῆς Ξανθοῦδίδου, ἀπενεμήθη ἐφέτος εἰς τὸν Ἰωάννην Καραταράκην διὰ τὴν μελέτην τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ θανὴ στὴν Κρήτη».

Γ'. Αἱ προγραμματισθεῖσαι διὰ τὸ 1959 ἐκδόσεις, ἧτοι τοῦ «Κατζούρμπου» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λ. Πολίτη καὶ τῆς «Ἀλώσεως τῆς Κρήτης» Θεοδοσίου τοῦ Διακόνου ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Παναγιωτάκη

δὲν ἐπραγματοποιήθησαν—οὐχὶ πάντως ὑπαιτιότητι τῆς Ε.Κ.Ι.Μ.—κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, ἐλπίζεται ὅμως ὅτι θὰ πραγματοποιηθοῦν κατὰ τὸ παρόν.

Δ'. Τῇ εἰσηγήσει τοῦ ἐταίρου κ. Στυλιανοῦ Φιοράκη καὶ κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης ἀπεφασίσθη καὶ ἤρχισεν ἡ ταξινόμησις τοῦ Ἀρχείου τῆς Δημογεροντίας Ἡρακλείου, ὥστε νὰ καταστῇ εὐχερῆς ἡ χρῆσις του ὑπὸ τῶν ἐρευνητῶν τῆς τοπικῆς ἱστορίας τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ ταξινόμησις αὕτη ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. εἰς τὴν ἐπιμελήτριαν τοῦ Μουσείου κ. Σωσῶ Πλάτωνος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἐταίρου κ. Σπυρίδωνος Πλατάκη.

Ε'. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐξελέγη τακτικὸν μέλος τῆς Ἑταιρίας ὁ κ. Ξενοφῶν Λήμνιος, ἀντεπιστέλλον δὲ ὁ ἰταλὸς νεοελληνιστῆς κ. Mario Vitti.

Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 31ῃ Ἰανουαρίου 1960.

Ὁ Πρόεδρος
Γ. Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Α. Γ. ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΚΡΗΤῃ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1959

Καὶ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ζωηρά, παρὰ τὰς ὄχι μικρὰς ἀντιξοότητας, ὑπῆρξεν ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις εἰς σχεδὸν ἅπαντας τοὺς τομεις. Ἡ νῆσος Κρήτη ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποδίδῃ ἐκάστοτε νέους ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς διὰ τῶν ὁποίων συμπληροῦνται αἱ μοναδικαὶ εἰς τὸ εἶδός των μουσειακαὶ συλλογαί. Ἡ δὲ μελέτη τῶν νέων στοιχείων διεφώτισε νέας σελίδας τῆς παναρχαίας ἱστορίας τῆς μεγαλονήσου. Τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διατίθενται ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι πενιχρὰ καὶ ἡ ὅλη ὀργάνωσις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι στοιχειώδης καὶ ἀνεπαρκῆς διὰ τὴν διάσωσιν, διαφύλαξιν καὶ ἐπεξεργασίαν τοῦ τόσον πλουσίου ὕλικου. Ἡ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀναμενομένη ἀναδιοργάνωσις δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἀτυχῶς δὲν ὑπάρχουν ἐνδείξεις ὅτι θὰ πραγματοποιηθῇ συντόμως, παρὰ τὰς ἐκάστοτε ὑπὸ τῶν ἰθυόντων παρεχομένας ἐπαγγελίας. Ἐνθαρρυντικὸν μόνον εἶναι ὅτι ἀναγνωρίζῃ τις τὰς καλὰς προθέσεις τῶν διαχειριζομένων τὰ βασικά ἀρχαιολογικὰ θέματα. Ἐπίσης ἀγαθὰς ἐλπίδας παρέχει ἡ ὀλονέν ἐπαυξανομένη δρᾶσις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας, ἡ ὁποία νῦν χορηγεῖ τὰ περισσότερα χρηματικὰ μέσα διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐν Ἑλλάδι ἐρευνῶν. Ἡ γενίκευσις ὅμως τῆς μηχανικῆς καλλιέργειας τῆς γῆς ἐν Κρήτῃ καὶ ἀλλαχοῦ κατέστησε μᾶλλον ἐνεργὸν τὴν ἀνάγκην τῆς διαθεσεως περισσοτέρων ὕλικῶν μέσων καὶ πνευματικῶν κεφαλαίων, ἵνα κατορθωθῇ ἡ διάσωσις τῶν ὁσημέραι εἰς μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀποκαλυπτομένων ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν. Τὴν κινητοποιήσιν μεγαλυτέρων δυνάμεων, ἐξ ἄλλου, ἐπιβάλλει καὶ ἡ ἀνάγκη διασώσεως καὶ συντηρήσεως τῶν ἤδη ἀποκεκαλυμμένων μνημείων, μάλιστα τῶν κειμένων ἐντὸς τῆς ἀκτίνος τῶν οἰκιστικῶν κέντρων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάπτυξις κατέστη ραγδαίωσις. Εἶναι παράλογον νὰ πιστεύῃ τις ὅτι μὲ τὸν νέον ρυθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῆς ζωῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαρκέσουν τὰ μέσα καὶ ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς, ὅστις καὶ πρὸ τριακονταετίας ἀπεδεικνύετο ἐντελῶς ἀνεπαρκῆς. Καὶ εἶναι χρέος μας νὰ ἐπισημάνωμεν καὶ ἐντεῦθεν τὸν κίνδυνον ὅστις σαφῶς ἀπειλεῖ τοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς τῆς χώρας μας καὶ νὰ ζητήσωμεν τὸν συντονισμὸν τῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτεραν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως.